

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sharei Tefillah Publication

שבת קודש פרשת ויקהל - פקודי - פרשת פרה
SHABBOS PARSHAS VAYAKHEL - PEKUDEI
כג' אדר תשנ"ח MARCH 21, 1998

לכל זמן ועת

מנחה/שלוש סעודות - 5:40	הדלקת נרות/שבת - 5:50
שקיעה/שבת - 6:09	שקיעה/ערב שבת - 6:08
מערב/מוצאי שבת - 6:59	זמן קריעת שמע/מ"א - 8:25
לשיטת רבינו תם - 7:21	זמן קריאת שמע/גר"א - 9:01

מדעת עליון

ששת ימים תעשה מלאכה וגו' ואמר משה... קחו מאתכם תרומה (לה-ב)
יל"ע, למה כאן בציווי משה לבניי הקדים דיני שבת וקדושתה לענין
התרומה לה' ובנין המשכן, ואילו בציווי הקב"ה למשה, לעיל בפי' כי תשא,
הקדים ציווי בנין המשכן קודם לקדושת ודיני שבת, ומה הטעם בזה?
והשיב הגמ"ר אליהו מאיר בלוד זצ"ל, כי הקב"ה הקדים ציווי המשכן כי
זה היה עיקר הציווי, ודיני שבת לא נאמרו אלא כדי להזהיר שאין בנין בית
המקדש דוחה שבת, כמבואר ברש"י בפי' כי תשא (לא-ג), וגם כדי ללמוד
שמלאכות שבת כנגד עבודת המשכן, כדאיתא בגמ' שבת מ"ט. משא"כ בציווי
משה לבני ישראל בבנין המשכן ובהבאת נדבותיהם, לא רצה להפסיק באמצע
הציווי לשום דבר, כי אי היה מפסיק באמצע לצוות על דיני שבת, היה
מחליש את הזרז להבאת הנדבות. ולכן הקדים את ציווי שמירת שבת
ואח"כ את ציווי בנין המשכן, ומיד ציוו לאמר "קחו מאתכם תרומה לה'",
שזה מה שהיה דרוש מיד בזריות, וזה ידוע גם מן הנסיון בהבאת נדבות
לדבר שבקדושה....

אלה פקודי המשכן משכן העדת וגו' (לה-כא)

איתא בשמות רבה י"למה 'משכן משכן' שני פעמים, א"ר שמואל שהקב"ה
עתידי להתמשכן ב' פעמים - חורבן ראשון וחורבן שני. לכאורה מצינו כמה
מאמרי חז"ל שתולים את חורבן בהמ"ק בעבירה זו שנכשלו ישראל או בעון

until the construction of the Bais Hamikdosh).

The word **משכן** has the gematriyah of 410, corresponding to the 410 years of the first Bais Hamikdosh. The other word, **המשכן**, has the gematriyah of 415 and when we add to this amount the number of letters in the word, we reach the numerical value of 420, which corresponds to the 420 years of the existence of the second Bais Hamikdosh.

The fact that the gematriyah of **המשכן** lacks five from the total of 420, continues the **Chasam Sofer**, necessitating the inclusion of the five letters of the word, alludes to the five things that were present during the first Bais Hamikdosh, but were noticeably absent during the second: The heavenly fire on the מזבח, the Shechina, Ruach Hakodesh and the אורים ותומים in the breastplate of the כהן גדול (גמ' יומא כ"א).

הלכה ברורה בענין הלכות פסח

On Erev Pesach, one may not eat Matzah that is fit for use in fulfilling the מצוה of eating Matzah on Pesach. Some Poskim hold that this prohibition begins from the night of the 14th of ניסן, while others contend that it begins at עמוד השחר of the morning of Erev Pesach. A third view is that it does not begin until the onset of the fifth (5) hour of the day, while there is yet another custom to refrain from eating Matzah as of Rosh Chodesh Nissan. As far as חמץ is concerned, one may not eat bread, cake, or the like (made from grain, even if not ממש) from the tenth (10) hour and on. One may eat fruits or vegetables after this time, but should be careful not to eat too much. This prohibition is designed to insure that a person should eat the מצה later that evening at the Seder with appetite and zeal and not be too full to be מקיים this important מצוה.

This issue is sponsored by
Efraim and Sarah Gitty Steif

For information and/or dedications, please call 914-362-4380.

my desire. On the other hand, if I do not get up at all, this could easily be considered laziness on my account, which is also a terrible מידה."

After much thought, R' Yitzchok made up his mind. He got out of bed and went into the adjoining room. He approached the bookshelf, upon which lay his coveted snuff box. He looked at it hard - then quickly turned around, walked out of the room and got back into bed. Thereby, he controlled himself on both fronts: He did not give in to his תאוה, and he was not נכשל in the Middah of עצלות - laziness.

TORAH GEMS

וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה (לה-לא)

The Torah is witness to the fact that Betzalel was an artist filled with wisdom, understanding, knowledge and workmanship. If so, shouldn't these qualities have been enough? Why was he in need of רוח אלקים - prophecy, to complete the Mishkan - was prophecy absolutely necessary for the Mishkan's construction?

The Maggid of Trisk Z"L answers that among the donors to the משכן, there were various motives for their donations. Some people gave for the sake of Heaven alone. Other donations were made for glory and honor, while still others donated out of shame. It was therefore absolutely necessary for Betzalel to have רוח אלקים, for had he not contained such knowledge, he could never have known which donations were given purely and needed to be used for the sacred כלים, and which were not of such noble intentions. With his gift of prophecy, Betzalel knew exactly how to appropriate the donations assigning each one as was deemed worthy.

אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו' (לה-כא)

The Chasam Sofer Z"L writes that the Possuk alludes to the three periods in the history of Bnai Yisroel when they possessed a Mishkan: The era of the original Mishkan, the era of the first Bais Hamikdosh and the era of the second Bais Hamikdosh. The word העדות is written without the letter ו, and is numerically equivalent to 479, which corresponds to the 479 years of the existence of the Mishkan (From the second year after leaving מצרים,

אחר - "על מה חרב בית המקדש, שלא ברכו בתורה תחילה" - וכחנה. ונשאלת השאלה, מהו הקשר שבין חטאים הללו לחורבן הבית, ומדוע דוקא זה העונש - החורבן - מגיע על עוונות בניי, שנחרב בית בחירתם?
ובא הג"ר שמעון שקופ זצ"ל להסביר בדרך משל: בית המקדש דומה לתחנת כח לחשמל, אשר כמה שצורכים ממנה יותר חשמל, יותר היא יכולה לספק להם, וככל שממעטים להשתמש בחשמל, כך היא ממעטת הספקת החשמל, ומצטמצמת פעילותיה. כך בית המקדש, אשר הוא המרכז הרוחני לעם ישראל, מקום ההשפעה על העם, ואין כחו בא אלא מכח ההשתוקקות של העם אליו. וכן כל שידרשו ממנו יותר - הוא מגביר השפעתו, אבל כל שמתמעטת הדרישה ממנו - הוא הולך ומצטמק ומתמעט עד שנחרב. נמצא שהבית לא חרב בשל עונש על חטא זה או אחר, אלא שמתוך כל החטאים ההם, נתמעטה לעט השפעת הבית על העם - עד שממילא הוא נחרב.

איזהו חכם....

והנשאים הביאו את אבני השם ואת אבני המלואים וגו' (לה-כז)

and "נשאים" - The word "Nesi'im" is spelled here without the letter י - כלל ישראל - Rashi explains the reason because the Nesi'im - the Princes of Israel - did not make their contributions to the משכן right away, but instead waited till the very end. They reasoned, "Let the community contribute, and whatever will be lacking, we will contribute on our own." However, says Rashi, this attitude shows a sign of laziness - עצלות - and because they were lazy, a letter is omitted from their names.

The story is told of the great Rebbe, R' Yitzchok of Vorka Z"L, who after spending many hours learning and davening, was in desperate need of rest and collapsed into bed utterly exhausted. As he closed his eyes to drift off to sleep, he was suddenly overcome with a tremendous urge for some "Shmek Tabak" - to take a sniff of the tobacco dust, which was very common in those days. Unfortunately his snuff box, which contained the tobacco dust, was lying on a shelf in his bookshelf which was in an adjoining room.

R' Yitzchok started contemplating. "If I get up from my bed and go into the next room to retrieve my snuff box, this would most definitely be a capitulation on my part to the יצר הרע, giving in to him and fulfilling